

RAPPORT

Heimsfjellet vindpark – Fagutredning friluftsliv, turisme og reiseliv

SAE Vind

Kunde: SAE Vind		
Dato: 05.02.2010	Rapport nr.: 09 – 81 -02	Prosjekt nr.: 81
Prosjektnavn: Heimsfjellet vindpark		
Emneord: Friluftsliv, turisme og reiseliv		
Sammendrag: Ask Rådgivning AS har på oppdrag fra SAE Vind utarbeidet denne fagrapporten for temaene friluftsliv, turisme og reiseliv. Rapporten er utarbeidet i forbindelse med konsekvensutredningen av planene om bygging av Heimsfjellet vindpark i Hemne kommune, Sør-Trøndelag fylke		
	Rev.	Dato
Utarbeidet av: Elin Riise	0	
Kontrollert av: Grete Klavenes	Ansvarlig: Ask Rådgivning	
Prosjektleder: Elise Førde	E-post: askrad@askradgivning.no	

FORORD

Ask Rådgivning AS har på oppdrag fra SAE Vind utarbeidet en fagrapport for temaet friluftsliv, turisme og reiseliv. Rapporten er utarbeidet i forbindelse med konsekvensutredningen av planene om bygging av Heimsfjellet vindpark i Hemne kommune, Sør-Trøndelag fylke.

Elin Riise har utarbeidet rapporten, og Grete Klavenes har stått for kvalitetssikringen. Befaring og møter ble gjennomført i august 2008. Prosjektleder og kontaktperson hos Ask Rådgivning har vært Elise Førde. Kontaktperson hos oppdragsgiver har vært Roger Beite Færestrand.

Vi vil rette en takk til de som har bidratt med informasjon som er benyttet i rapporten.

Oslo, februar 2010

Elin Riise

INNHold

1.	Sammendrag	9
1.1	Statusbeskrivelse	9
1.2	Konsekvenser for friluftsliv.....	11
1.3	Konsekvenser for turisme og reiseliv	13
1.4	Avbøtende tiltak	14
1.5	Andre vurderte utbyggingsløsninger	15
2.	Innledning	17
2.1	Bakgrunn.....	17
2.2	Avgrensning av innhold	17
3.	Metode og datagrunnlag	19
3.1	Metodikk	19
3.2	Datainnsamling	20
4.	0-alternativet og avgrensning av undersøkelsesområdet	21
4.1	0-alternativet	21
4.2	Planområdet og influensområdet	21
5.	Forholdet til andre planer	22
5.1	Andre planer for vindkraft i området	22
6.	Statusbeskrivelse og verdivurdering	23
6.1	Statusbeskrivelse	23
6.2	Verdivurdering	30
7.	konsekvenser for friluftsliv	32
7.1	Anleggsfasen.....	32
7.2	Driftsfasen	32
7.3	Alternative områder for friluftsliv	37
8.	konsekvenser for turisme og reiseliv	38
8.1	Spørreundersøkelser om turistenes holdning til vindkraft	38
8.2	Anleggsfasen.....	40
8.3	Driftsfasen	40
9.	Avbøtende tiltak	42
9.1	Generelle anbefalninger	42
10.	Andre vurderte utbyggingsløsninger	43
10.1	Tekniske løsninger	43
10.2	Konsekvenser for friluftsliv.....	45
10.3	Konsekvenser for turisme og reiseliv	46
	Referanseliste	47

Oversikt over figurer

Figur 1. Heimsfjellet. Foto: Ask Rådgivning	24
Figur 2. Hytta i Gaupdalen. Foto: SAE Vind	25
Figur 3. Kart over friluftslivs- og reiselivsverdier på og i nærhet til vindparkområdet	26
Figur 4. Elva Røsta. Foto: Ask Rådgivning	27
Figur 5. Hellandsjøen Båthavn. Foto: Ask Rådgivning	28
Figur 6. Kyrksæterøra havn. Foto: Ask Rådgivning	29
Figur 7. Gjengstøa mot Magerøya og Hitra. Foto: Ask Rådgivning	30
Figur 8. Gammel utbyggingsløsning (basisløsning) vist med grå farge og gjeldende løsning med svart.....	45

Oversikt over tabeller

Tabell 1. Verdier i planområdet og influensområdet til Heimsfjellet vindpark.....	31
Tabell 2. Oppsummering av konsekvenser i planområdet og influensområdet i driftsfasen	36
Tabell 3. Oppsummering av konsekvenser i planområdet og influensområdet i basisløsningen.....	46

1. SAMMENDRAG

1.1 Statusbeskrivelse

1.1.1 Generelt om friluftsliv, reiseliv og turisme i Hemne kommune

Hemne kommune har en variert og spennende natur med skjærgård, fjorder, høyfjell og store skogsområder. Den geografiske beliggenheten gir gode muligheter for aktiviteter som båtliv, sjø- og innlandsfiske, turgåing og jakt.

Turveinettet er godt utviklet, og mange trimbokser med navnebøker er plassert rundt omkring i terrenget. I Hemne er det tre lakseførende vassdrag og ca. 150 fiskevann, men det er generelt lite innlandsfiske, da sjøfisket er mer attraktivt. Jakt på hjort, elg, rådyr og rype praktiseres, og det er store hjortebestander i kommunen. Det plukkes ellers mye av både sopp og bær.

De mange opplevelsene kommunens beliggenhet åpner for, tiltrekker seg turister. De tilreisende kommer fra hele landet, og de utenlandske turistene i hovedsak fra Tyskland. Det er kystområdene som er best tilrettelagt, siden båtliv og sjøfiske er de mest populære aktivitetene.

1.1.2 Verdier i planområdet

Planområdet for Heimsfjellet er hittil uberørt av inngrep, og ligger med flott utsikt over både Hemnfjorden i øst og Trondheimsleia i nord.

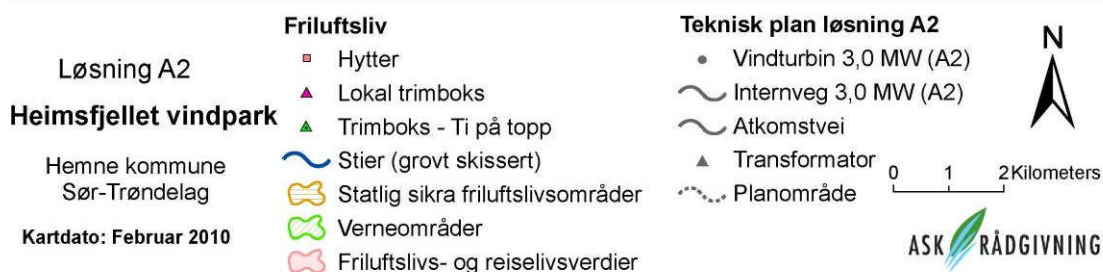
Området kan nås med turstier fra Nesvatnet, Belsvik, Heim og Oddbugen. Stien fra Belsvik er merket, mens de øvrige stiene består av dyretråkk, og er noe gjengrodd. Stigningene er generelt nokså bratte, og gjør at Heimsfjellet er best egnet som turområde i sommerhalvåret.

På Heimsvarden og Aksla er det utplassert trimbokser som inngår i ti på topp opplegget. Langs turstien fra Belsvik er det utplassert lokale trimbokser ved Åmyran og i Gaupdalen. I Gaupdalen, tett opp til planområdet, ligger en privateid hytte som også er åpen for andre turgåere.

Det jaktes på storvilt fra tregrensen og nedover, og på rype høyere opp. Nordvestsiden av Heimsfjellet leies foreløpig ikke ut som jaktterreng, men området er likevel mye benyttet i jaktseasonen. Det foregår imidlertid lite fiske i de små tjernene. Heimsfjellet er et godt multeterreng, og er hyppig besøkt i forbindelse med bærsanking.

Området benyttes hovedsakelig av lokalbefolkningen fra Hellandsjøen, Belsvik, Svanem og Heim, samt av hytteeierne og tilreisende med tilknytning til stedet. For dem er Heimsfjellet et svært viktig nærturområde. Den nordlige delen av Heimsfjellet er mest brukt, og dermed mest verdifull for friluftslivet. Det foreligger ikke noen tilrettelegging for turisme/reiseliv.

Heimsfjellet vindpark

Figur 1. Kart over friluftslivs- og reiselivsverdier på og i nærhet til vindparkområdet

1.1.3 Verdier i influensområdet

Viktige friluftslivs- og reiselivsområder i influenssonen til vindparken er Svanemfjellet/Nesvatnet, Hellandsjøen/Heim, Stamnesfjellet, Kyrksæterøra, Magerøya/Røstøya, Stamnesøya/Ytterøya og Bjørksætra/Holbusetra. Området Hellandsjøen/Heim, Kyrksæterøra samt Magerøya og Røstøya er særlig viktige for turisme og reiseliv, da de er godt tilrettelagte, med bl.a. overnattingsmuligheter. Mange av de tilreisende har også basen i og ved Kyrksæterøra, der det finnes både hotell og campingplass.

1.1.4 Oppsummering

I tabellen under gis en oversikt over typisk bruk av områdene, og verdien de vurderes å ha for friluftslivs- og reiselivsinteressene.

Tabell 1. Verdier i planområdet og influensområdet til Heimsfjellet vindpark

Område	Brukstype	Verdi
Planområdet		
Nordlig del	Turgåing/høstingsaktiviteter	Middels
Sørlig del	Turgåing/høstingsaktiviteter	Begrenset
Influensområdet, 0,5 - 5 km fra vindparken		
Svanemfjellet/Nesvatnet	Turgåing/høstingsaktiviteter	Middels/begrenset
Hellandsjøen/Heim	Båtliv, sjøfiske, bading, rekreasjon	Middels/stor
Stamnesfjellet	Turgåing/høstingsaktiviteter	Middels
Kyrksæterøra	Båtliv, sjøfiske, bading, rekreasjon	Middels
Influensområdet, 5 - 10 km fra vindparken		
Magerøya/Røstøya	Båtliv, sjøfiske, bading, rekreasjon	Stor
Stamnesøya/Ytterøya	Båtliv, sjøfiske, bading, rekreasjon	Middels/stor
Bjørksætra/Holbusetra	Turgåing/høstingsaktiviteter	Stor

1.2 Konsekvenser for friluftsliv

1.2.1 Anleggsfasen

Anleggsperioden vil kunne medføre støy, visuelle forstyrrelser og i mindre omfang støvplager i og rundt planområdet. Arbeidene vil pågå i en periode på ca. 1,5 – 2 år.

I denne fasen vil utbyggingsområdet være noe mindre egnet for utøvelse av friluftslivsaktiviteter, spesielt for jakt. Det vil sannsynligvis også bli begrensninger i ferdsel innenfor deler av planområdet under bygging. Influensområdet vil i mindre grad bli berørt, med unntak av verdier som ligger i nærhet til veien som vil bli brukt til tungtransport. Konsekvensene vurderes som middels negative for planområdet og små negative for influensområdet.

1.2.2 Driftsfasen

Planområdet

Tiltakets negative omfang vil være nokså stort innenfor planområdet som helhet, først og fremst knyttet til visuelle forhold og støy/summing fra vindturbinene.

Heimsfjellets viktigste opplevelseskvalitet er den uberørte naturen. Områdets verdi sett i forhold til tradisjonell friluftslivsutøvelse vurderes å bli betydelig redusert, eventuelt tapt, fordi opplevelseskvalitetene forringes sterkt. Vindturbinene plasseres oppe på snaufjellet, og utsikten fra høydedragene vil være totalpreget av disse. Her vil det også være mest støy. Nede i de laveliggende områdene vil turbinene virke mindre dominerende i landskapet. Tiltakets negative omfang vurderes som stort innenfor den nordlige delen av planområdet, mens den sørlige delen, som samtidig er mindre verdifull for friluftslivet, vil bli mer skånsomt utbygd.

Alternativene for atkomstvei fremstår som likeverdige alternativer, som ikke kommer i konflikt med viktige verdier. Internveiene forsterker inngrepsomfanget samtidig som de bedrer tilgjengeligheten rundt i fjellområdet. De kommer ikke i konflikt med spesielle verdier.

Tiltaket vil kunne gi små positive konsekvenser som følge av økt tilgjengelighet og derav økt potensial for fremtidig bruk knyttet til både tradisjonelle friluftss aktiviteter som turgåing, jakt og fiske, samt moderne friluftss aktiviteter som f. eks. sykling. Graden av tilgjengelighet vil være noe avhengig av hvor bommen plasseres, parkeringsmuligheter samt vilkår knyttet til åpning/lukking av bom.

I vinterhalvåret vil det være en liten risiko for at turbinene kaster av seg is som fryser på vingene. Faren for iskast er størst i perioder med tåke om vinteren. Den generelle aktiviteten knyttet til friluftsliv i området i disse periodene er liten.

Konsekvensen for friluftslivet vurderes som middels til stor negativ for den nordlige delen, og som liten til middels negativ for den sørlige delen.

Influensområdet

I influensområdet vil vindturbinene være mer eller mindre synlige avhengig av avstand og betraktersted. Skjermingseffekter som følge av topografiske forhold og vegetasjon vil redusere turbinenes visuelle dominans i landskapet. Støy vil sjelden være et problem i avstander på 1 km eller mer fra vindparken.

På samme måte som for planområdet er opplevelseskvalitetene i influensområdet hovedsakelig knyttet til uberørt natur og tradisjonelt friluftsliv. Vindparken vil være godt synlig fra områdene Hellandsjøen/Heim, Magerøya/Røstøya og Stamnesfjellet/Stamnesøya, som alle er viktige rekreasjonsområder.

Friluftslivsutøverne vil i varierende grad kunne oppleve synligheten som negativ, avhengig ståsted og av den aktiviteten de bedriver. Konsekvensene for friluftsliv i influensområdet vurderes samlet sett som middels negative.

Oppsummering

Tabell II oppsummerer konsekvensene for planområdet og influensområdet. Det gjentas at den samlede konsekvensgraden er en funksjon av både områdets verdi og tiltakets omfang.

Tabell II. Oppsummering av konsekvenser i planområdet og influensområdet

Område	Brukstype	Verdi	Omfang	Konsekvenser
Planområdet				
Nordlig del	Turgåing/høstingsaktiviteter	Middels	Stort negativt	Middels/stor negativ
Sørlig del	Turgåing/høstingsaktiviteter	Begrenset	Middels negativt	Liten/middels negativ
Influensområdet, 0,5 – 5 km fra vindparken				
Kyrksæterøra	Båtliv, sjøfiske, bading, rekreasjon	Middels	Lite/middels negativt	Liten/middels negativ
Svanemsfjellet/ Nesvatnet	Turgåing/høstingsaktiviteter	Middels/begrenset	Middels/lite negativt	Middels/liten negativ
Hellandsjøen/Heim	Båtliv, sjøfiske, bading, rekreasjon	Middels/stor	Middels negativt	Middels negativ
Stamnesfjellet	Turgåing/høstingsaktiviteter	Middels	Middels/stort negativt	Middels/stor negativ
Influensområdet 5 – 10 km fra vindparken				
Magerøya/Røstøya	Båtliv, sjøfiske, bading, rekreasjon	Stor	Middels negativt	Middels negativ
Stamnesøya/Ytterøya	Båtliv, sjøfiske, bading, rekreasjon	Middels/stor	Middels negativt	Middels negativ
Bjørksætra/Hollbusætra	Turgåing/høstingsaktiviteter	Stor	Lite negativt	Liten negativ

1.2.3 Alternative områder for friluftsliv

For lokalbefolkningen i Hellandsjøen og Heim er Svanemsfjellet et alternativt nærturområde i fjellet, men det vil ligge innenfor Heimsfjellets influenssone. Osmarkfjellet og Lifjellet er gode alternativer, om enn på litt lengre avstand. Alle de nevnte områdene lett tilgjengelige via merkede turløyper. Utsikten fra Heimsfjellet er imidlertid unik. For en tilsvarende utsikt kan man benytte Stamnesfjellet i nord, men dette er et mindre fjellområde, som i størrelse utgjør kun en brøkdel av Heimsfjellet. Stamnesfjellet vil i tillegg også bli visuelt påvirket av vindparken.

1.3 Konsekvenser for turisme og reiseliv

1.3.1 Spørreundersøkelser om turistenes holdninger til vindparker

Spørreundersøkelsene har ikke dokumentert at det er mange eller store konflikter mellom eksisterende vindparker og reiseliv i Norge i dag, men snarere at det er få slike konflikter, og at de er små. Imidlertid tyder undersøkelsene av turistenes holdninger på at det kan være et potensial for vesentlige konflikter gitt at det blir større og flere anlegg langs norskekysten, og at disse i større grad blir lokalisert til områder med stor potensiell verdi for reiselivet eller områder med stor reiselivsaktivitet i dag.

1.3.2 Anleggsfasen

Det ligger ingen turistbedrifter i eller i umiddelbar nærhet til planområdet, og det foreligger heller ingen planer om å tilrettelegge for dette. Området kommer som

nevnt til å være mindre egnet for bruk, og for de turistene som skulle velge å ta turen opp til Heimsfjellet vil det naturligvis være negativt.

En sidevirkning av anleggsarbeidet er tilstrømningen av personer som på forskjellige måter som deltar i utbyggingen. Kommunenes overnattingssteder kan dermed få flere besøkende i denne perioden, og en kan da snakke om en liten positiv effekt. Hvis disse forholdene veies opp mot hverandre vil konklusjonen bli at konsekvensene for turisme og reiseliv virker ubetydelige i anleggsfasen.

1.3.3 Driftsfasen

I driftsfasen vil prosentandelen av turister som eventuelt opplever de visuelle virkningene av vindparken som negative, potensielt kunne bety et tilsvarende økonomisk tap for reiselivsnæringen, og i en konsekvensvurdering må man ta hensyn til dette. Samtidig bør bedret tilgjengelighet, samt en økt interesse for området som følge av at det bygges vindpark også tillegges en viss vekt.

Planområdet

Planområdet er ikke tilrettelagt for turisme i dag, og det foreligger heller ingen planer i den retning. Kommunen prioriterer å satse på kystområdene, selv om også fjellområdene har et visst potensial. En antar at noen få tilreisende tar turen opp til Heimsfjellet i forbindelse med oppholdet ved sjøen. Lettere tilgjengelighet til fjellområdet kan imidlertid føre til at turistene oppdager muligheter knyttet til f. eks turgåing og i dette området, som har flott utsikt over fjorden. Det er imidlertid ikke forventet at dette i seg selv vil ha noen betydning for turiststrømmen til Krokstadøra. Konsekvensene for turisme og reiseliv vurderes som små negative til ubetydelige.

Influensområdet

Selv om vindparken vil være mer eller mindre synlig fra flere turistområder i kommunen, er det ikke forventet at dette vil føre til en endring i besøkstall i første omgang. Man kan samtidig ikke utelukke at den samlede effekten av Hitra og Heimsfjellet, og eventuelt Svarthammaren/Pållifjellet vil kunne ha betydning for markedsføringen av området som uberørt, noe som kan være negativt for reiselivsnæringen. Konsekvensene for turisme og reiseliv vurderes som små negative.

1.4 Avbøtende tiltak

1.4.1 Generelle anbefalninger

Under anleggsfasen må det legges vekt på å minimalisere terrengskadene ved skånsomt anleggsarbeid. Eventuelle skader må utbedres så snart som mulig for å unngå erosjon og utvikling av større landskapsskader. Det bør også utarbeides et miljøoppfølgingsprogram hvor prinsipper for landskapsbehandling etableres.

Transformatorstasjoner må utformes og plasseres slik at de glir mest mulig inn i landskapet. Dette kan gjøres i samarbeid med landskapsarkitekt.

Informasjon om ising ved inngangen til vindparken vil være viktig. Det bør her forklares under hvilke meteorologiske forhold ising kan forekomme og at sannsynligheten for dette er svært liten.

1.5 Andre vurderte utbyggingsløsninger

1.5.1 Konsekvenser for friluftsliv

Basisløsningen, eller tidligere vurderte løsning for Heimsfjellet som nå er forkastet, innebar i hovedsak noen flere turbiner i planområdet nordlige del, og de ytterste turbinene var plassert lenger ut mot kanten. I tillegg var det plassert flere enkeltturbiner spredt rundt på noen av de høyeste toppene i sør.

Hovedforskjellen mellom basisløsningen og hovedløsningen består i at basisløsningen ville ha vært noe mer negativ for influensområdene i nord; Hellandsjøen/Heim, Stamnesfjellet, Magerøya/Røstøya og Stamnesøya/Ytterøya. Det vises til konsekvensgraden for disse områdene i henholdsvis tabell I og tabell II. Hovedløsningen innebærer ingen vesentlige endringer i konsekvens for den nordlige delen av planområdet, sett i forhold til basisløsningen.

Fjerning av turbiner i sør vurderes som lite betydningsfulle endringer først og fremst som følge av at denne delen av området er mindre brukt, og fordi turbinene i liten grad påvirker influensområder i sør.

Tabell III. Oppsummering av konsekvenser i planområdet og influensområdet ved basisløsningen

Område	Brukstype	Verdi	Omfang	Konsekvenser
Planområdet				
Nordlig del	Turgåing/høstingsaktiviteter	Middels	Stort negativt	Middels/stor negativ
Sørlig del	Turgåing/høstingsaktiviteter	Begrenset	Middels negativt	Liten/middels negativ
Influensområdet, 0,5 – 5 km fra vindparken				
Kyrksæterøra	Båtliv, sjøfiske, bading, rekreasjon	Middels	Lite/middels negativt	Liten/middels negativ
Svanemsfjellet/Nesvatnet	Turgåing/høstingsaktiviteter	Middels/begrenset	Middels/lite negativt	Middels/liten negativ
Hellandsjøen/Heim	Båtliv, sjøfiske, bading, rekreasjon	Middels/stor	Middels/stort negativt	Middels/stor negativ
Stamnesfjellet	Turgåing/høstingsaktiviteter	Middels	Stort/middels negativt	Stor/middels negativ
Influensområdet 5 – 10 km fra vindparken				
Magerøya/Røstøya	Båtliv, sjøfiske, bading, rekreasjon	Stor	Middels negativt	Middels negativ
Stamnesøya/Ytterøya	Båtliv, sjøfiske, bading, rekreasjon	Middels/stor	Middels negativt	Middels negativ
Bjørksætra/Hollbusætra	Turgåing/høstingsaktiviteter	Stor	Lite negativt	Liten negativ

1.5.2 Konsekvenser for turisme og reiseliv

Det vises til kapittelet over, samt vurderingene foretatt under kapittelet om konsekvenser for turisme og reiseliv i driftsfasen. Det bemerkes at de negative virkningene for turisme og reiseliv i basisløsningen er noe større for turistområdene Hellandsjøen/Heim og Magerøya/Røstøya, sammenliknet med hovedløsningen.

2. INNLEDNING

2.1 Bakgrunn

Konsekvensutredningen er utarbeidet på oppdrag fra SAE Vind AS i forbindelse med planlegging av Heimsfjellet vindpark i Hemne kommune, Sør-Trøndelag fylke.

Tiltaket er utredningspliktig iht. forskrift om konsekvensutredninger. Utredningen er gjennomført i henhold til plan- og bygningslovens krav om konsekvensutredninger, og skal dekke de kravene NVE har satt for temaet i utredningsprogrammet, datert 17.12.2008:

5. Friluftsliv og ferdsel

Viktige friluftsområder som berøres av tiltaket skal beskrives. Dagens bruk av planområdet og tilgrensende områder til frilftsaktiviteter skal kort beskrives. Alternative friluftsområder skal beskrives kort.

Det skal gjøres en vurdering av hvordan tiltaket (ved støy, arealbeslag, påvirkning av opplevelsesverdien i området, lettere adkomst og eventuelle restriksjoner på utøvelsen av friluftsliv i eller i nærheten av planområdet) vil påvirke dagens bruk av området (jakt, fiske, turgåing med mer).

Sannsynligheten for ising og behov for sikring av anlegget skal vurderes.

10. Reiseliv og turisme

Reiselivs- og turistnæringen i området skal kort beskrives, og tiltakets innvirkning på reiseliv og turisme skal vurderes.

2.2 Avgrensning av innhold

Utredningen dekker temaet friluftsliv, turisme og reiseliv, og inneholder en beskrivelse av dagens bruk av området, vurdering av mulige konsekvenser av tiltaket samt forslag til avbøtende tiltak.

Friluftsliv

I denne rapporten omtales hovedsakelig verdier og konsekvenser knyttet til utøvelse av **tradisjonelle friluftslivsaktiviteter** som *turgåing* (kortere spaserturer/skiturer eller flere dagers fotturer/skiturer) og *høstingsaktiviteter* (små- og storviltjakt, fiske i ferskvann og saltvann, bær- og sopplukking). Årsaken til at hovedvekten blir lagt på de tradisjonelle friluftslivsaktiviteter er at det er disse som praktiseres mest i området. Verdier og konsekvenser knyttet til utøvelse av **moderne friluftslivsaktiviteter** som *sykling, joggeturer, orientering, ridning, vannbaserte aktiviteter* (for eksempel båtturer, vannsport og bading), og *spenningsaktiviteter* (f. eks fjellklatring, dykking og basehopping) vil også bli gitt en omtale der det er relevant.

Turisme og reiseliv

Mulige konsekvenser for et utvalg av severdigheter/turistattraksjoner og turistbedrifter som finnes i området vil bli vurdert. Turisters opplevelse av vindkraftverk, og sannsynligheten for en økning/nedgang i turiststrømmen som følge av en utbygging gis også en generell omtale i et eget kapittel om gjennomførte spørreundersøkelser i Norge, og konklusjonene en kan trekke fra disse.

3. METODE OG DATAGRUNNLAG

3.1 Metodikk

Utredningen har tatt utgangspunkt i Statens vegvesens Håndbok 140. Dette er den mest brukte metodikken for utredning av ikke-prissatte konsekvenser. For verdisettingen av friluftslivs/turistområder er i tillegg DN-håndbok nr. 25-2004 benyttet. Denne håndboka er utarbeidet som veileder for kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder.

3.1.1 Fastsetting av verdier, omfang og konsekvenser

Verdi

Verdien av området er et uttrykk for tilstand, egenskaper og utviklingstrekk knyttet til et bestemt område/miljø. Vurderingen av et områdes verdi tar utgangspunkt i hvilken betydning det har for ulike brukere. Kriterier som bruksfrekvens, regionale/nasjonale brukere, opplevelseskvaliteter, symbolverdi, funksjon, egnethet og tilrettelegging er viktige i denne sammenhengen.

Verdiene deles inn i følgende tre hovedkategorier:

- Nasjonal verdi/stor verdi: Friluftsområder som er viktige i en nasjonal sammenheng.
- Regional verdi/middels verdi: Friluftsområder som er viktige innenfor et fylke eller en større region.
- Lokal verdi/begrenset verdi: Friluftsområder som er viktige innenfor en kommune, eller deler av en kommune.

Det er imidlertid ikke alltid slik at et område som kun har betydning for lokale brukere vurderes til å ha begrenset verdi. Verdivurderingen er skjønnsmessig, og et område som kun benyttes av lokale brukere, men som f. eks benyttes svært ofte eller innehar spesielle opplevelseskvaliteter kan dermed gis en høyere verdi enn det som følger av en konsekvent anvendelse av metoden.

Omfang

Omfangsvurderingene skal gi en beskrivelse av hvor store endringer tiltaket antas å medføre for friluftslivet i de berørte områdene. Vurderingen av tiltakets omfang inngår som en del av drøftingen av tiltakets konsekvenser.

Konsekvens

Konsekvensene av et tiltak vurderes i forhold til områdets forventede tilstand dersom tiltaket ikke gjennomføres (0-alternativet). Konsekvensen vurderes ved å sammenholde verdi og omfang, og angis på en nidelt skala fra meget stor negativ til meget stor positiv konsekvens.

3.2 Datainnsamling

Opplysninger om viktige friluftslivs- og reiselivsverdier i planområdet og influensområdet har blitt innhentet gjennom intervjuer med kommunens ansatte og lokale ressurspersoner. Informasjonen er videre supplert med data fra relevante kilder tilgjengelige på internett. Det har også blitt innhentet informasjon gjennom samrådsmøter i april og oktober 2009, og gjennom samtaler med grunneiere. En befaring av utbyggingsområdet ble gjennomført i august 2008.

Som vurderingsgrunnlag for fagrapporten er det benyttet fotomontasjer, synlighetskart og støysonekart.

4. 0-ALTERNATIVET OG AVGRENSNING AV UNDERSØKELSESONOMRÅDET

4.1 0-alternativet

0-alternativet innebærer at Heimsfjellet vindpark ikke blir bygget. Vindparkområdet er i dag regulert til LNF-område, og deler av snaufjellet har status som LNF-område med viktige natur- og friluftsinntresser. Det er ikke planlagt bygging av nye fritidsboliger på Heimsfjellet. Selve vindparkområdet vil sannsynligvis endre seg lite over tid. Det er som nevnt denne situasjonen konsekvensene vurderes i forhold til.

4.2 Planområdet og influensområdet

Undersøkelssesområdet, dvs. det området som utredes i fagrapporten, omfatter både planområdet for vindparken, og vindparkens influensområde.

Med planområdet menes i denne utredningen vindparkområdet med atkomstveier.

Influensområdet defineres som det samlede området der en antar at opplevelser knyttet til friluftsliv, turisme og reiseliv kan påvirkes av vindparkens synlighet. Influensområdet tilsvarer i denne utredningen den visuelle influenssonen slik den er definert i landskapsutredningen, dvs. en radius på inntil 10 km fra planområdet. Grensen for den visuelle influenssonen vil imidlertid kunne variere avhengig av rekke parametere som blant annet lysforhold, synlighet og landskapets sårbarhet.

For reiselivet og tilstrømningen av turister er det noe vanskeligere å operere med slike definerte influensområder, og en må her se virkningene i en litt større sammenheng.

5. FORHOLDET TIL ANDRE PLANER

I følge retningslinjene i Hemne kommuneplans arealdel er Heimsfjellet et LNF-område med viktige natur- og friluftslivsinteresser [1]. Planområdet kommer ikke i berøring med noen verneplaner.

5.1 Andre planer for vindkraft i området

SAE Vind AS har i tillegg til Heimsfjellet vindpark meldt Svarthammaren og Pållifjellet samt Geitfjellet vindparker i Snillfjord kommune, med maksimal installert effekt på henholdsvis 290 og 200 MW.

TrønderEnergi Kraft har meldt Engvikfjellet vindpark, beliggende i deler av det samme området som omfatter det planlagte Svarthammaren og Pållifjellet vindpark. Vindparken vil ha maksimal installert effekt på 110 MW. I Snillfjord kommune har Zephyr AS meldt Geitfjellet og Remmafjellet vindparker, med maksimal installert effekt på henholdsvis 200 og 140 MW. SAE Vind og Zephyr har 100 % overlappende planområder for Geitfjellet vindpark.

Nord Trøndelag Elektrisitetsverk og TrønderEnergi Kraft har søkt konsesjon for bygging av en vindpark på Frøya i Sør Trøndelag på 200 MW.

6. STATUSBESKRIVELSE OG VERDIVURDERING

For friluftsutøverne og turistene står opplevelsen i sentrum. Opplevelsen er en kombinasjon av den aktiviteten utøverne bedriver og de fysiske omgivelsene aktiviteten foregår i. Et områdes verdi og funksjon vil derfor ha sammenheng med landskapskvaliteter, kulturminner, plante- og dyreliv m.m.

6.1 Statusbeskrivelse

6.1.1 Friluftsliv, reiseliv og turisme i Hemne kommune

Hemne kommune ligger ved kysten, helt vest i Sør-Trøndelag. Kommunen har en variert og spennende natur med skjærgård, fjorder, høfjell og store skogsområder. Den lange kystlinjen domineres av Hemnfjorden som skjærer seg inn i landet fra Trondheimsleia. Den geografiske beliggenheten gir gode muligheter for aktiviteter som båtliv, sjø- og innlandsfiske, turgåing og jakt.

Turveinettet er godt utviklet, og mange trimbokser er plassert rundt omkring i terrenget. I kommunen fungerer et opplegg med ti på topp, organisert av grendalagene, der trimbokser med navnebøker blir plassert på ulike fjelltopper i kommunen. Plasseringen av trimboksene skiftes annethvert år, men dersom turmålet er populært, blir de ofte stående på samme sted. Navnebøkene blir lagt ut i mai og tatt inn i september. Deltakerne kjøper deltakerkort som fylles ut etter gånge fjell og leveres til en bestemt dato, og man er med i en gavepremietrekning dersom man har besteget fem fjelltopper eller mer. [15]. Det finnes videre en del lokale trimbokser som ikke er med i ti på topp-opplegget. Disse settes også ut av grendalagene, og befinner seg hovedsakelig i lavereliggende områder som brukes daglig i forbindelse med trening. Trimboksene blir stående hele året, og bøkene skiftes ut hvert år. Trimmere og turgåere er med i en gavepremietrekning som foregår på grendalagenes høstbasar [15].

I Hemne er det tre lakseførende vassdrag og ca. 150 fiskevann, men det er generelt lite innlandsfiske, da sjøfisket er mer attraktivt. Jakt på hjort, elg, rådyr og rype praktiseres, og det er store hjortebestander i kommunen [2]. I følge data fra jaktlagene som har vald som omfatter Heimsfjellet og tilgrensende områder (Oddan, Lernes, Kjønsvik, Berg, Alstad, Heim, Aae, Belsvik, Åstad, Røstvold og Ness) ble det i 2008 felt til sammen 95 hjort, 5 elg og 7 rådyr. For 2009 er kvotene på hjort økt med 41 %, og en antar at økningen i felling blir like stor [3]. Det plukkes ellers mye av både sopp og bær [2][3].

De mange opplevelsene kommunens beliggenhet åpner for, tiltrekker seg turister. De tilreisende kommer fra hele landet, og de utenlandske turistene i hovedsak fra Tyskland [4]. I kommunen finnes det både hotell, gjestgiveri, campingplasser og utleiehytter. Det er kystområdene som er best tilrettelagt, siden båtliv og sjøfiske er de mest populære aktivitetene [4].

6.1.2 Verdier i planområdet

Planområdet for Heimsfjellet vindpark er et lett kupert fjellandskap, med enkelte mindre tjern og myrer spredt mellom høydedragene. Området ligger på ca 300 – 500 moh, med den høyeste toppen, Heimsvarden, på 550 moh. Landskapet er hittil uberørt av inngrep, og det er flott utsikt over både Hemnfjorden i øst og Trondheimsleia i nord.

Figur 1. Heimsfjellet. Foto: Ask Rådgivning.

Det er flere atkomster til Heimsfjellet; fra Nesvatnet, Belsvik, Heim og Oddbugen. Turstiene fra Belsvik og Heim er mest brukt, mens stien fra Oddbugen brukes sjelden [2][3]. Stien fra Belsvik er merket som tursti i forbindelse med Ti på topp-opplegget. De øvrige stiene består av dyretråkk, og er noe gjengrodde [3]. Stigningene er generelt nokså bratte, og gjør at Heimsfjellet er best egnet som turområde i sommerhalvåret [2].

På Heimsfjellet finnes det to trimbokser som inngår i ti på topp-opplegget; Heimsvarden og Aksla. Her registrerer ca. 150 personer seg hvert år i gjennomsnitt, og fra januar til oktober 2009 var det registrert 190 besøkende [16]. Salg av kart og registreringskort har vært en betydelig inntektskilde for Hellandssjøen og Stamnesdalen grendalag [4]. Ved Oddsætra er det utplassert en lokal trimboks, hvor det siden 2002 har vært registrert ca. 500 besøkende. Langs turstien fra Belsvik er det utplassert lokale trimbokser ved Åmyran og i Gaupdalen.

Det jaktes på storvilt fra tregrensen og nedover, og på rype høyere opp. Nordvestsiden av Heimsfjellet leies foreløpig ikke ut som jaktterreng, men området er likevel mye benyttet i jaktseasonen [3]. Det foregår imidlertid lite fiske i de små tjernene [2][3]. Heimsfjellet er et godt multeterreng, og er hyppig besøkt i forbindelse med børsanking.

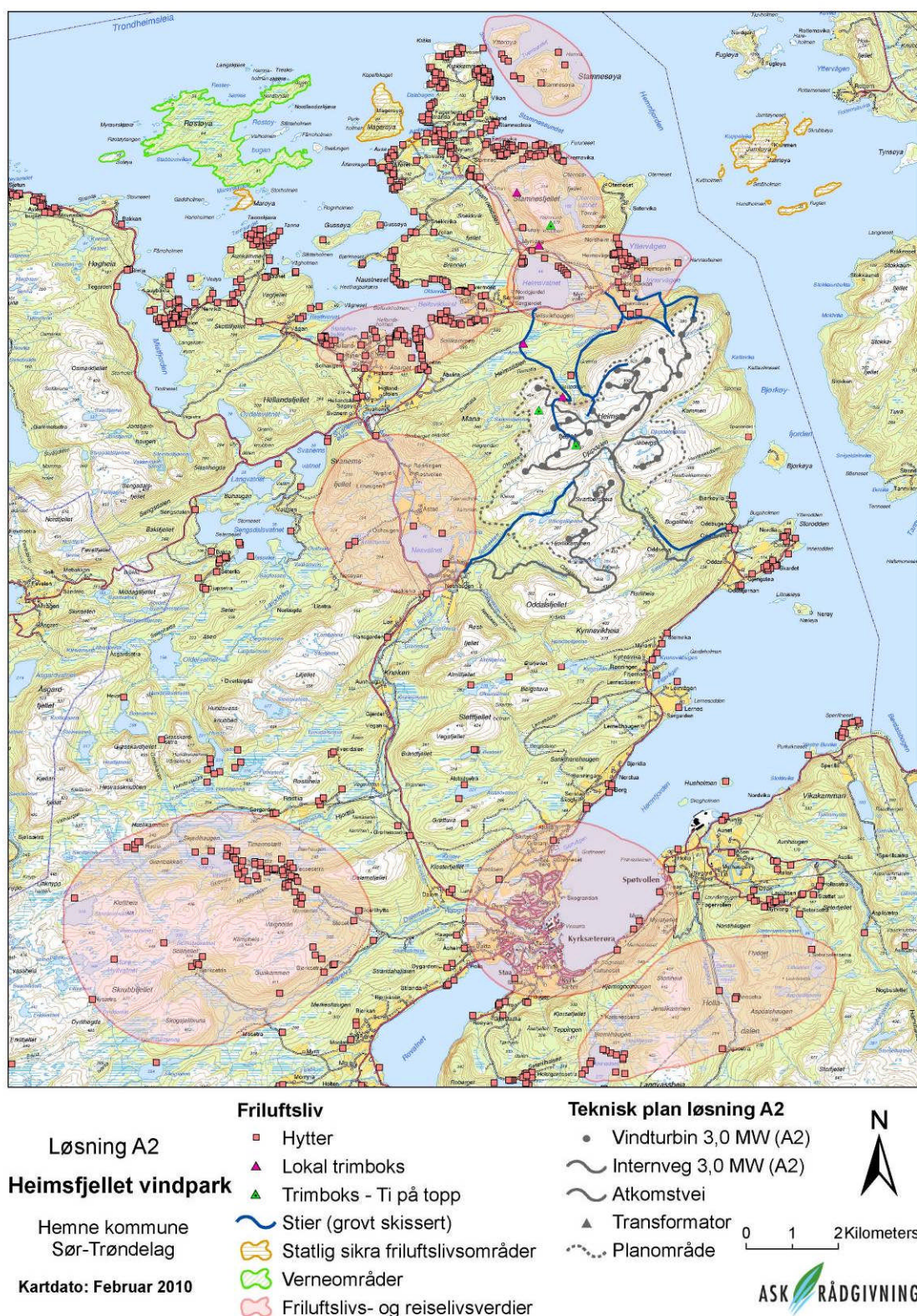
Området benyttes hovedsakelig av lokalbefolkningen fra Hellandsjøen, Belsvik, Svanem og Heim, samt av hytteeierne og tilreisende med tilknytning til stedet. For dem er Heimsfjellet et svært viktig nærturområde [2][3]. Det bemerkes at det er den nordlige delen av Heimsfjellet som er mest brukt, og dermed mest verdifull for friluftslivet [2][3].

Figur 2. Hytta i Gaupdalen. Foto: SAE Vind

Det ligger ingen hytter innenfor planområdet, og kommunen har per dags dato ingen planer å avsette deler av Heimsfjellet til hytteformål eller tilrettelegge for reiseliv og turisme forøvrig [4]. Det ligger imidlertid en hytte i Gaupdalen, like utenfor planområdet. Hytta, som er privateid, står åpen slik at den også kan benyttes av turgåere i området [5].

Heimsfjellet vindpark

Figur 3. Kart over friluftslivs- og reiselivsverdier på og i nærhet til vindparkområdet

6.1.3 Verdier i influensområdet

Svanemsfjellet/Nesvatnet

Svanemsfjellet er et populært nærturområde for folk fra Hellandsjøen, og på toppen ligger det en trimboks [3]. Nesvatnet er utgangspunktet for turløyper både opp til Heimsfjellet og gjennom Nesdalen til Kjønnsvik, ved Hemnfjorden. Nesvatnet er ellers et av de mest brukte fiskevannene i kommunen [3]. Elva Røsta, som renner gjennom området, er en av kommunens tre lakseførende vassdrag, og her fiskes det en god del [3]. Røsta er lett tilgjengelig da den løper parallelt med Fv. 680, som også er utgangspunkt for flere turløyper innover i fjellområdene på begge sider.

Figur 4. Elva Røsta. Foto: Ask Rådgivning

Hellandsjøen/Heim

Hellandsjøen er et lite strandsted som ligger idyllisk til ved skjærgården innenfor Røstøya. Stedet er godt tilrettelagt med landhandel og en større småbåthavn med gjestebrygge. Det ligger flere hytter i området, og det er også leiligheter til utleie. Belsvik camping ligger like ved Hellandsjøen, og her er det muligheter for leie av hytter [4].

I nærheten av bygda Heim er det mye fritidsbebyggelse, særlig ytterst mot Trondheimsleia og Magerøya. Ved Heimsvatnet er det fine bademuligheter på Kvitsand. Her ligger det i tillegg enkelte hytter. Fra Yttervågen, rundt odden ved Heimsjøen og sørover er det flere fiskeplasser som brukes ofte [5].

Figur 5. Hellandsjøen Båthavn. Foto: Ask Rådgivning

Stamnesfjellet

Området ligger nord for Gjengstøa, på spissen ut mot Hemnfjorden i øst og Trondheimsleia i nord. Stamnesfjellet er et populært nærturområde for hytteeierne og folk fra Heim og Gjengstøa, og er enda lettere tilgjengelig enn Heimsfjellet. Det er også plassert en ti på topp-trimboks på den høyeste toppen, samt to lokale trimbokser langs stiene på vei opp til fjellet [3].

Kyrksæterøra

Kyrksæterøra er administrasjonssenter i Hemne, og halvparten av innbyggerne er bosatt her. Siden slutten av 1800-tallet har Kyrksæterøra vært bygdesentrum, og noe av den gamle, hvite trehusbebyggelsen, samt litt av strandstedfornemmelsen er fortsatt intakt. Båtliv og fjellvandring er hovedattraksjonen for de besøkende, som kommer fra hele Norge. De utenlandske turistene kommer i hovedsak fra Tyskland [4].

Hemne hotell ligger midt i sentrum, med utsikt over fjorden og i kort avstand til en større marina. Hotellet har 58 rom med til sammen ca. 116 sengeplasser, og tilbyr fjordfiske, båtutleie, utflukter, barneaktiviteter og kurs- og konferanseaktiviteter. Skogrand camping ligger på Lernesstranda, like ved Kyrksæterøra. Her er det mulighet for overnatting i hytte, campingvogn, bil eller telt, og for leie av båt. Ved Lernesstranda ligger det også et område som er avsatt til ny fritidsbebyggelse [6].

Figur 6. Kyrksæterøra havn. Foto: Ask Rådgivning

Magerøya/Røstøya

Magerøya ligger i Trondheimsleia, rett utenfor Gjengstøa. Øya er frodig, med mye kulturlandskap og varmekjære løvtrær. Den er et statlig sikret friluftsområde, og godt tilrettelagt med gjestebrygger, stupebrett, dusj/WC og merkede stier. På Gjengstøa, på fastlandssiden, er det parkeringsplass, båtutsett og kai, bl. a. for skyssbåt [7].

Magerøya er mye brukt i ferietiden, og i 2007 var det registrert ca. 7000 besøkende [4]. Bading og strandbaserte aktiviteter, båtutfart og turer til fots er typiske aktiviteter. På øya er det også et Sjøbruksmuseum. I sommermånedene drives det gjestgiveri i det gamle handelsstedet. Gjestgiveriet tilbyr full servering, åtte rom med til sammen 20 sengeplasser samt skyss over sundet og guidede turer. Kommunen ser på Magerøya som et aktuelt satsningsområde når det gjelder reiseliv, siden mulighetene for enda bedre tilrettelegging er gode. Det foreligger imidlertid ikke noen konkrete planer per dags dato [4].

Røstøya ligger i Trondheimsleia, mellom Hemne og Hitra. Strandområdene er særlig attraktive, og rundt hele øya er det satt opp godt merkede båtfester. Gresslettene fra tidligere gårdsdrift blir holdt i hevd og er nå populære teltplasser. Røstøya er både statlig sikret friluftsområde og naturvernområde. Formålet med vernet er å bevare et typeeksempel på de fattige kystfurskogene som finnes i ytre strøk av Nordmøre og Trøndelag [7].

Figur 7. Gjengstøa mot Magerøya og Hitra. Foto: Ask Rådgivning

Stamnesøya/Ytterøya

Stamnesøya, Ytterøya og Kråkammen er avsatt til fritidsbegyggelse i kommuneplanen, og er viktige rekreasjonsområder med svært mange fritidseiendommer [5]. Eierne kommer i stor grad fra Trondheimsområdet, men noen også fra steder utenfor Midt-Norge. I tillegg til de eksisterende fritidseiendommene er det de siste par årene lagt ut nærmere 60 nye fritidseiendommer i området Gjengstø/Heim [3].

Bjørksætra/Hollbusætra

Bjørksætraområdet ligger på østsiden av Rovatnet og Hollbusætraområdet på vestsiden. Fjellområdene fungerer som viktige nærtuområder for lokalbefolkningen i Kyrksæterøra, og de er godt tilrettelagt med flere turløyper/lysløyper og turhytter [2]. Områdene benyttes flittig både sommer og vinter, og brukes i tillegg til turgåing og skigåing også til jakt, fiske, sopp- og bærplukking [2].

6.2 Verdivurdering

Heimsfjellet er et viktig nærtuområde for lokalbefolkningen og hytteeierne i Svanem, Hellandsjøen, Belsvik og Heim. Området brukes til utøvelse av tradisjonelt friluftsliv og er ikke tilrettelagt for reiselivsvirksomhet. Det finnes ingen hytter her, men i Gaupdalen, tett opp til planområdet, ligger en privateid hytte som også brukes av andre turgåere. Den nordlige delen av Heimsfjellet har størst verdi for friluftslivsutøverne.

I vindparkens influenssone utpeker øyene og kystområdene mot Trondheimsleia seg som særlig verdifulle for friluftsliv og turisme. Mange av de tilreisende har også

basen i og ved Kyrksæterøra, da det her finnes både hotell og campingplass. De tilreisende kommer fra hele landet og fra andre europeiske land som f. eks. Tyskland.

Tabell 1. Verdier i planområdet og influensområdet til Heimsfjellet vindpark

Område	Brukstype	Verdi
Planområdet		
Nordlig del	Turgåing/høstingsaktiviteter	Middels
Sørlig del	Turgåing/høstingsaktiviteter	Begrenset
Influensområdet, 0,5 – 5 km fra vindparken		
Svanemsfjellet/Nesvatnet	Turgåing/høstingsaktiviteter	Middels/begrenset
Hellandsjøen/Heim	Båtliv, sjøfiske, bading, rekreasjon	Middels/stor
Stamnesfjellet	Turgåing/høstingsaktiviteter	Middels
Kyrksæterøra	Båtliv, sjøfiske, bading, rekreasjon	Middels
Influensområdet, 5 – 10 km fra vindparken		
Magerøya/Røstøya	Båtliv, sjøfiske, bading, rekreasjon	Stor
Stamnesøya/Ytterøya	Båtliv, sjøfiske, bading, rekreasjon	Middels/stor
Bjørksætra/Hollbusætra	Turgåing/høstingsaktiviteter	Stor

7. KONSEKVENSER FOR FRILUFTSLIV

7.1 Anleggsfasen

Anleggsperioden vil kunne medføre støy, visuelle forstyrrelser og i mindre omfang støvplager i og rundt planområdet. Kilder til støy vil blant annet være sprengning, graving og pigging, dumping av masser og tungtransport. Arbeidene vil pågå i en periode på ca. 1,5 – 2 år.

I denne fasen vil utbyggingsområdet være noe mindre egnet for utøvelse av friluftslivsaktiviteter, spesielt jakt. Det vil sannsynligvis også bli begrensninger i ferdsel innenfor deler av planområdet under bygging. Influensområdet vil i mindre grad bli berørt, med unntak av verdier som ligger i nærhet til veien som vil bli brukt til tungtransport. Konsekvensene vurderes som middels negative for planområdet og små negative for influensområdet.

Det er viktig å være oppmerksom på at eventuelle skader og endringer som gjøres på naturen under anleggsfasen kan være synlige i lang tid, med mindre man tar forholdsregler for å begrense inngrepsvirkningene. Mange skader kan forebygges ved en fornuftig anleggsstrategi, jfr. kap. 9 om avbøtende tiltak.

7.2 Driftsfasen

7.2.1 Visuelle og støymessige konsekvenser

De visuelle forstyrrelsene i et vindparkområde vil generelt være store, men hvor negativt dette oppleves, avhenger ofte av den typen friluftslivsaktivitet som utøves. Det er f. eks. nærliggende å tenke seg at omfanget av negative visuelle konsekvenser er større for en turgåer på vei opp til en utsiktspost enn for en jeger eller fisker, som har noe mindre fokus på omgivelsene.

Støy fra vindturbinene vil kunne virke forstyrrende i planområdet. Oppholder man seg i en avstand på mindre enn 1 km fra vindparken vil man, avhengig av varierende forhold som vindstyrke og vindretning, kunne høre suset fra rotorbladene. Hvor forstyrrende dette vil være for friluftslivsutøverne avhenger bl. a. av om vindturbinene er synlige der man befinner seg, og hvor støyfølsom man er [8]. Når det gjelder støyens innvirkning på dyr viser erfaringer fra Hitra at hjorten bruker vindparkområdet omtrent som før, og at støy fra turbinene samt fra trafikk i forbindelse med vedlikehold trolig vil medføre begrenset forstyrrelse [9]. Bedre tilgjengelighet i form av nye veier kan på den annen side bidra til å øke tilstrømningen av mennesker, og for dyrene vil i så fall dette ha større konsekvenser enn både turbinstøy og vedlikehold i driftsfasen [9].

I et videre influensområde vil vindturbinene være mer eller mindre synlige avhengig av avstand og betraktersted. På avstander opptil 3 km vil turbinene prege omgivelsene en god del når det er klarvær og dagslys. På avstander på 3 – 6 km vil det være vanskelig å bedømme størrelsen på vindturbinene. På større avstander

enn rundt 8 – 10 km vil turbinene sjelden være særlig fremtredende [10]. Skjermingseffekter som følge av topografiske forhold og vegetasjon vil redusere turbinenes visuelle dominans i landskapet. Dette betyr at enkelte steder bare vil kunne se et fåtalls turbiner/vingesveip, eller at turbinene ikke vil være synlige i det hele tatt. Støy vil sjelden være et problem i avstander på 1 km eller mer fra vindparken.

7.2.2 Bruksrestriksjoner

Når vindparken er i drift vil veien inn antakeligvis stenges for allmenn motorisert ferdsel. Området kan fortsatt brukes til friluftslivsutøvelse på samme måte som i dag, men det vil ikke lenger ha verdi som uberørt rekreasjonsareal.

7.2.3 Tilgjengelighet

Bygging av atkomstveier og internveier medfører store inngrep i landskapet, noe som gjør det vanskelig å tilbakeføre de berørte områdene til opprinnelig tilstand. De nye veiene vil samtidig gjøre området mer tilgjengelig; både for friluftslivsutøvere som ønsker å drive med tradisjonelle friluftss aktiviteter som turgåing, jakt og fiske og for de som ønsker praktisere moderne friluftss aktiviteter som f. eks. sykling og kiting. Mange turløyper er uegnet for familier med små barn og barnevogner, og et godt utbygd veinett kan i utgangspunktet åpne for at disse brukerne fatter interesse for Heimsfjellet, og legger turene sine hit. I tillegg vil området kunne brukes av funksjonshemmede. Graden av tilgjengelighet vil imidlertid være avhengig av plassering av bom og parkeringsplass.

7.2.4 Ising og iskast

Gunstig luftfuktighet og lave temperaturer kan medføre isdannelse på vindturbiner. Hyppigheten og mengden ising er svært avhengig av hvor høyt i omgivelsene det aktuelle området befinner seg, da lave temperaturer forekommer oftere i høyden. Ising på rotorbladene oppstår primært når turbinen står i ro, og eventuelle iskast forekommer når turbinen starter å rotere. Isen vil normalt legge seg på fremkanten av vingen, og falle av i biter av ulik størrelse, men den vil som oftest fragmenteres i mindre biter før den treffer bakken.

I 2006 ble det installert 17 vindturbiner i Kjøllefjord i Finnmark. Disse vindturbinene står i en høyde på ca 300 moh, dvs. lavere enn de høyeste turbinene på Heimsfjellet. Likevel er det mye kaldere så langt nord, slik at situasjonen kan være noenlunde sammenliknbar. I Kjøllefjord er det rapportert noen få episoder hver vinter, og kun én som gav isavsetning på vingene. Deler av denne isen falt av og ble funnet 25 m fra turbinens tårn. De største bitene var ca 20 cm i diameter [11].

Meteorologiske data og beregninger gjort i forbindelse med planlegging av Storheia vindpark i Åfjord kommune tilsier at faren for ising er til stede deler av året, og bekrefter sammenhengen mellom ising og hvor høyt turbinene er plassert i omgivelsene [11].

Sannsynligheten for at isen skal lande på en spesifikk flate lenger vekk fra vindturbinen enn noen få meter avtar svært raskt med avstanden mellom turbinen og flaten. Beregninger viser at sjansen for at is skal treffe en flate på 1 m 240 m

fra turbinen er mindre enn 1/1000. Dette gjelder for en trebladet turbin med en rotordiameter på 80 m på steder med moderate isingsforhold [11].

Ved vurdering av faren for ising i Storheia vindpark, hvor det er planlagt installert inntil 85 2,3 MW-turbiner, ble eksempelet med en person som går på veien forbi alle vindturbinene hver dag hele vinteren benyttet for å illustrere sannsynligheten for å bli truffet [11]. En konkluderte med at personen i gjennomsnitt ville bli truffet av iskast en gang hvert 2000 år. Dersom flere mennesker gikk samme turen, ville sannsynligheten for at en av dem skulle bli truffet øke [11].

Heimsfjellet vindpark befinner seg imidlertid langt fra trafikkerte områder, og risikoen kan derfor sies å være akseptabel. Det er også slik at isingsfaren oppstår når det er tåke om vinteren, noe som reduserer sannsynligheten for at det er mennesker til stede [11]. Heimsfjellet er uansett ikke et vinterturmål, da området i denne perioden er vanskelig tilgjengelig som følge av de bratte stigningene.

7.2.5 Planområdet

Vindturbinene plasseres oppe på snaufjellet, med størst konsentrasjon i den nordlige delen av området. Utsikten fra høydedragene vil være totalpreget av turbiner. Nede i de lavereliggende områdene vil turbinene virke mindre dominerende i landskapet.

Nordlig del

Særlig den nordlige delen av Heimsfjellet er viktig som nærtuområde for tettbebyggelsen ved Hellandsjøen, Svanem, Belsvik og Heim, samt for hytteeierne. Det at det er størst konsentrasjon av turbiner i denne delen er derfor negativt for de som praktiserer tradisjonelt friluftsliv. Hytta i Gaupdalen ligger eksponert til på en kolle, og fra tomten vil man kunne se store deler av vindparken på ganske nært hold. Skyggekast fra enkelte turbiner vil også være et problem i dette området.

Stiene opp til Heimsfjellet følger bekkedragene i dalene, og åskammene på hver side gir naturlige skjermingseffekter. En antar at de som driver jakt i disse lavereliggende områdene ikke blir nevneverdig forstyrret ved synet av enkelte turbiner.

Sørlig del

Denne delen er mer sporadisk brukt, og mindre verdifull for friluftslivet, sett i forhold til andre utfartsområder i kommunen. Siden det også er planlagt relativt få turbiner i sør, vurderes tiltaket å ha et mer begrenset negativt omfang.

Atkomstveier

Oddbugen (alternativ 1)

Traseen er lagt delvis parallelt med en eksisterende tursti fra Oddbugen til Oddsætra. Under befaring ble det observert at stien stedvis var vanskelig å få øye på. Trimboksen vitner om at området kun blir brukt sporadisk, og en bedring av tilgjengeligheten kan føre til økt bruk.

Nesvatnet (alternativ 2)

Også her er traseen er lagt delvis parallelt med eksisterende tursti fra Nesvatnet, og går i et uberørt område. Stien er tegnet inn på aktivitetskartet for Hemne

kommune, og det naturlig å tenke seg at det kan være noe trafikk her. En ny vei kan føre til at flere vil benytte turområdet.

Rangering

Alternativ 2 og alternativ 1 fremstår som likeverdige alternativer, som ikke kommer i konflikt med viktige verdier.

Internveier

Internveiene forsterker inngrepsomfanget samtidig som de bedrer tilgjengeligheten rundt i fjellområdet. De kommer ikke i konflikt med spesielle verdier.

7.2.6 Influensområdet

Svanemfjellet/Nesvatnet

En vil kunne se store deler av vindparken fra Svanemfjellet, fra Nesvatnets vestsider, og fra enkelte deler av Røsta. Synligheten fra Svanemfjellet kan oppleves som negativt. Når det gjelder verdiene knyttet til innlandsfiske, forventes ikke disse å bli vesentlig forringet som følge av vindparken.

Hellandsjøen/Heim

Vindparken vil i stor grad være synlig fra tettstedene. Noen av hyttene er mer eksponert enn andre, særlig de som ligger på vestsiden av Hellandsjøen og på nordsiden av Heimsvatnet. Fra nordsiden av Heimsvatnet er naturlig utsynsretning rett mot fjellet. Hyttene som vender ut mot Trondheimsleia vil ha vindparken i ryggen, og en går derfor ut fra at synligheten ikke vil være av stor betydning. De som er på båtutvilgning vil kunne sjeneres av turbiner i horisonten når de er på tilbaketur.

Stamnesfjellet

Turbinene i vindparkens nordlige del vil være godt synlige fra Stamnesfjellet, og siden avstanden til Heimsfjellet er relativt kort, vil man kunne forvente at de visuelle effektene oppleves som negative.

Kyrksæterøra

Flere turbiner vil være svært synlige fra Kyrksæterøra, men avstanden er nokså stor, ca. 10 km. For de som driver med strand- og sjøbaserte friluftslivsaktiviteter, som er typiske i området, kan dette virke forstyrrende i varierende grad; mindre for de som er opptatt med sjøfiske, og mer for de som ser på utsikten.

Magerøya/Røstøya

Vindparken vil være godt synlig fra den siden av øyene som vender inn mot land. Hvis man oppholder seg her, enten det er i forbindelse med fotturer, båtutvilgning eller soling på stranda, vil turbinene kunne være et forstyrrende element i horisonten. Avstanden er imidlertid nokså stor. Øyenes ytterside vil ikke bli visuelt påvirket i nevneverdig grad. En antar at utsikten mot Trondheimsleia og Hitra er minst like attraktiv som utsikten mot Heimsfjellet. På Hitra er det imidlertid allerede en vindpark som synes godt fra øyene. Spørsmål er om den samlede effekten av flere vindparker vil redusere kystområdets kvalitet som uberørt (jfr. kap. 8.1).

Stamnesøya/Ytterøya

Vurderingene av konsekvenser for Stamnesøya og Ytterøya vil være de samme som for Magerøya/Røstøya, men de har i motsetning til disse ikke status som statlig sikrede friluftsområder.

Bjørksætra/Hollbusætra

Områdene vil stort sett være skjermet av fjell og koller. En vil bare kunne se turbinene fra enkelte, høytgående partier av turløypene.

7.2.7 Oppsummering

Tiltakets negative omfang vil være stort innenfor den nordlige delen av planområdet, mens den sørlige delen, som samtidig er mindre verdifull for friluftslivet, vil bli mer skånsomt utbygd. For moderne former for friluftsliv, som f. eks. sykling, vil tiltaket kunne gi små positive konsekvenser som følge av økt tilgjengelighet og derav økt potensial for fremtidig bruk. Konsekvensene for friluftslivet vurderes som middels negative for planområdet som helhet.

Vindparken vil være godt synlig fra områdene Hellandsjøen/Heim, Magerøya/Røstøya og Stamnesfjellet/Stamnesøya, som alle er viktige rekreasjonsområder. Friluftslivsutøverne vil i varierende grad kunne oppleve synligheten som negativ, avhengig av ståsted og av den aktiviteten de bedriver. Konsekvensen for friluftsliv i influensområdet vurderes samlet sett som middels negativ.

Tabell 2 oppsummerer konsekvensene for planområdet og influensområdet. Det gjentas at den samlede konsekvensgraden er en funksjon av både områdets verdi og tiltakets omfang.

Tabell 2. Oppsummering av konsekvenser i planområdet og influensområdet i driftsfasen

Område	Brukstype	Verdi	Omfang	Konsekvenser
Planområdet				
Nordlig del	Turgåing/høstingsaktiviteter	Middels	Stort negativt	Middels/stor negativ
Sørlig del	Turgåing/høstingsaktiviteter	Begrenset	Middels negativt	Liten/middels negativ
Influensområdet, 0,5 – 5 km fra vindparken				
Kyrksæterøra	Båtliv, sjøfiske, bading, rekreasjon	Middels	Lite/middels negativt	Liten/middels negativ
Svanemsfjellet/Nesvatnet	Turgåing/høstingsaktiviteter	Middels/begrenset	Middels/lite negativt	Middels/liten negativ
Hellandsjøen/Heim	Båtliv, sjøfiske, bading, rekreasjon	Middels/stor	Middels negativt	Middels negativ
Stamnesfjellet	Turgåing/høstingsaktiviteter	Middels	Middels/stort negativt	Middels/stor negativ
Influensområdet 5 – 10 km fra vindparken				
Magerøya/Røstøya	Båtliv, sjøfiske, bading, rekreasjon	Stor	Middels negativt	Middels negativ
Stamnesøya/	Båtliv, sjøfiske, bading,	Middels/stor	Middels	Middels negativ

Ytterøya	rekreasjon		negativt	
Bjørksætra/ Hollbusætra	Turgåing/høstingsaktiviteter	Stor	Lite negativt	Liten negativ

7.3 Alternative områder for friluftsliv

Ved vurderingen av alternative friluftsområder har det vært lagt vekt på størrelse, egnethet og avstand til tettbebyggelse.

For lokalbefolkningen i Hellandsjøen og Heim er Svanemsfjellet et alternativt nærturområde i fjellet, men det vil ligge innenfor Heimsfjellets influenssone. Osmarkfjellet og Lifjellet er gode alternativer, om enn på litt lengre avstand. Alle de nevnte områdene lett tilgjengelige via merkede turløyper. Utsikten fra Heimsfjellet er imidlertid unik. For en tilsvarende utsikt kan man benytte Stamnesfjellet i nord, men dette er et mindre fjellområde, som i størrelse utgjør kun en brøkdel av Heimsfjellet. Stamnesfjellet vil i tillegg også bli visuelt påvirket av vindparken.

8. KONSEKVENSER FOR TURISME OG REISELIV

Konflikten mellom reiseliv og vindkraft dreier seg i hovedsak om at vindparker kan påvirke miljøet ved å redusere opplevelsesverdien av urørte landskap. Selve kjernen i problemstillingen blir da hvordan turistene reagerer på inngrepene og videre; hvordan de endrer atferden dersom de reagerer negativt. Dette blir omtalt nærmere i kapittelet under.

8.1 Spørreundersøkelser om turistenes holdning til vindkraft

“Vindkraft, reiseliv og miljø – en konfliktanalyse”

Siden utbyggingen av vindkraft i Norge er på et nokså tidlig stadium har det hittil vært gjennomført relativt få undersøkelser av turistenes holdninger til vindkraft her i landet. I 2009 forelå imidlertid rapporten “ Vindkraft, reiseliv og miljø – en konfliktanalyse”, utarbeidet av Vestlandsforskning, på oppdrag fra NHO reiseliv, NHO Sogn og Fjordane, Vestavind kraft og EBL. Rapporten tar for seg de sentrale problemstillingene knyttet til vindkraftutbygging og reiselivssatsning [12].

Det ble foretatt en gjennomgang av norsk og internasjonal litteratur om forholdet mellom reiseliv og vindkraftutbygging, og gjennomført en holdningsundersøkelse blant turister i ulike aldersgrupper og med ulik nasjonalitet på ferie langs norskekysten. I tillegg ble det foretatt caseundersøkelser i tre norske kommuner; Måsøy i Finnmark, og Vågsøy og Selje i Sogn og Fjordane. I hver av casene ble reiselivsressurser og – interesser og situasjonen med hensyn til vindkraftutbygging kartlagt. Deretter ble nøkkelaktører innenfor det lokale reiselivet intervjuet for å få deres vurderinger av, og erfaringer med reiseliv og vindkraft i kommunen.

Gjennomgangen av eksisterende litteratur ble oppsummert slik:

“To norske undersøkelser tyder på at de svært eller uforbeholdent positive turistene utgjør omkring en fjerdedel av de spurte. De klart negative utgjør omtrent like mange og den største gruppen (om lag halvparten) er nøytrale eller ambivalente. Blant turister på ferie i Norge mener en betydelig andel at vindturbiner påvirker landskapsopplevelsen negativt. Andelen er større blant norske turister enn utenlandske”. (...) “Selv om en betydelig andel av turistene oppgir at vindparker påvirker landskapsopplevelsen negativt, er det likevel få som oppgir at vindkraftutbygging vil påvirke deres planer om fremtidige besøk i området”. (...) “Økt grad av vindkraftutbygging fører til økning i andelen turister som er negative. Negative visuelle effekter av vindturbinene og kraftledningene er turistenes største bekymring ved vindkraftutbygging, men mange er også bekymret for inngrep i urørt natur og påvirkning på fuglelivet. Mange turister oppgir at de kan tenke seg å oppsøke en vindpark som er tilrettelagt for besøkende m.h.t. informasjon og opplevelser. Det anses imidlertid som sannsynlig at denne andelen vil reduseres når vindkraft blir vanligere og dermed mindre “eksotisk”, og at vindparker har begrenset potensial som turistattraksjoner” [12].

Holdningsundersøkelsen gav kort oppsummert følgende hovedresultater:

"På spørsmål om hva de mente om vindkraft generelt, sa svært mange av de utenlandske turistene, og en del av de norske, at de var positive til vindkraft som de ser på som ren og fornybar energi." (...) "På spørsmål om hvorfor de har valgt å feriere i Norge framhevet særlig de utenlandske turistene natur og landskap som en viktig grunn." (...) "Det var større variasjon i synet på naturinngrep blant de utenlandske turistene, og ganske mange oppga at det ikke var inngrep her som de reagerte på." (...). "Blant de norske turistene var det flere som oppga at de hadde reagert negativt på å se vindparker". (...) "På spørsmål om en videre utbygging av vindkraft i Norge ville påvirke deres valg av reisemål oppga norske turister i større grad enn utenlandske at vindkraftutbygging ville påvirke deres valg av reisemål negativt. Omkring 1/3 av de norske turistene sa at de ville velge et sted uten vindkraftutbygging, men bare omkring 1/5 av de utenlandske oppga det samme. Blant resten av turistene, både de utenlandske og de norske, var det omtrent like mange som mente at vindparker ikke ville påvirke deres valg av reisemål som de som mente at de kunne akseptere noe vindkraftutbygging." (...) "Under halvparten av de utenlandske turistene sa at kunne tenke seg å besøke en vindpark som er tilrettelagt som besøks-/informasjonssenter, og de fleste norske turistene sa at de ikke kunne tenke seg det. Det viste seg å være liten sammenheng mellom generell holdning til vindkraft og holdningen til å oppsøke et informasjons- eller besøkssenter" [12].

Caseundersøkelsene, som omtalte tre kommuner med større og mindre eksisterende reiselivsinteresser, har gitt tre hovedkonklusjoner: reiselivsaktørene er optimistiske med hensyn til reiselivsutviklingen, de aller fleste mener at vindparkene i deres kommune/nabokommunen har hatt liten eller ingen virkning på næringen, men at den konkrete lokaliseringen av vindparken er av stor betydning [12].

Tidligere norske undersøkelser

I 2005 ble det gjennomført en spørreundersøkelse blant turistene på Atlanterhavsveien i forbindelse med utredningen av en offshore vindkraftutbygging, prosjektet Havsul IV. Turistene som deltok var både norske og utenlandske. 42 % av deltakerne i undersøkelsen var av den oppfatning at en utbygging av Havsul IV ville ha negative effekter på landskapet, men hele 68 % svarte at en eventuell realisering av planene ikke vil medføre endringer i deres bruk av området som turmål/destinasjon. 20 % svarte at de ville bruke området mindre, mens kun 7 % sa at de ville slutte å bruke området. I tillegg sa 5 % at de ville øke sin bruk av området etter en utbygging. 55 % av de spurte var imidlertid bekymret for hvordan kysten ville fremstå som reisemål ved en storstilt utbygging av vindkraft [13].

Smøla er det første og foreløpig største vindparken, og i 2001 og 2003 ble det gjennomført en spørreundersøkelse for å registrere holdninger til vindparken før og etter utbyggingen. Undersøkelsen skiller mellom eiere av bolig og eiere av fritidsboliger. Eierne av fritidsboliger på Smøla er imidlertid i stor grad utflyttede smølværing. Slikt sett gir ikke undersøkelsen gode svar på turistenes holdninger, men likevel en indikasjon. Det interessante med undersøkelsen er at den viser en svak tendens til at både eierne av fritidsboliger og fastboende var mer negative til vindparken før utbygging enn etter [13].

Konklusjon

Undersøkelsene gjort av Vestlandsforskning har ikke dokumentert at det er mange eller store konflikter mellom eksisterende vindparker og reiseliv i Norge i dag, men snarere at det er få slike konflikter, og at de er små. Imidlertid tyder undersøkelsene av turistenes holdninger på at det kan være et potensial for vesentlige konflikter gitt at det blir større og flere anlegg langs norskekysten, og at disse i større grad blir lokalisert til områder med stor potensiell verdi for reiselivet eller områder med stor reiselivsaktivitet i dag [14].

Spørreundersøkelsen blant turistene på Atlanterhavsveien, og erfaringene fra Smøla, indikerer begge relativt klart at tilstrømningen av turister til området på kort sikt ikke vil bli vesentlig negativt påvirket av en utbygging. Samtidig indikerer spørreundersøkelsen blant turistene på Atlanterhavsveien at over halvparten av de spurte er bekymret for hva som vil skje med kystens ved en storstilt utbygging av vindkraft [14].

8.2 Anleggsfasen

Det ligger ingen turistbedrifter i eller i umiddelbar nærhet til planområdet, og det foreligger heller ingen planer om å tilrettelegge for dette. Området kommer som nevnt til å være mindre egnet for bruk, og for de turistene som skulle velge å ta turen opp til Heimsfjellet vil det naturligvis være negativt.

En sidevirkning av anleggsarbeidet er tilstrømningen av personer som på forskjellige måter som deltar i utbyggingen. Kommunenes overnattingssteder kan dermed få flere besøkende i denne perioden, og en kan da snakke om en liten positiv effekt.

Hvis disse forholdene veies opp mot hverandre vil konklusjonen bli at konsekvensene for turisme og reiseliv virker ubetydelige i anleggsfasen.

8.3 Driftsfasen

Hovedkonklusjonene som ble trukket i spørreundersøkelsene over (kap. 8.1) var at det er få konflikter mellom eksisterende vindpark og reiselivsnæringen i dag, men at mange turister er bekymret for effekten av flere vindpark i samme område. Ellers er oppfatningen av hvor negative virkninger en vindpark har på landskapet nokså varierende, alt etter hvor turistene kommer fra, og hva slags holdninger de har til vindparker. Den negative prosentandelen vil potensielt kunne bety et tilsvarende tap for reiselivsnæringen, og i en konsekvensvurdering må man ta hensyn til dette. Samtidig bør bedret tilgjengelighet, samt en økt interesse for området som følge av at det bygges vindpark også tillegges en viss vekt. Den økte interessen knyttet til vindparken gjelder imidlertid bare ved begrenset utbygging i området, da vindparken kun i dette tilfellet vil fremstå som en attraksjon.

8.3.1 Planområdet

Planområdet er ikke tilrettelagt for turisme i dag, og det foreligger heller ingen planer i den retning. Kommunen prioriterer å satse på kystområdene, selv om også fjellområdene har et visst potensial. En antar at noen få tilreisende tar turen opp til

Heimsfjellet i forbindelse med oppholdet ved sjøen. Det er imidlertid ikke forventet at dette i seg selv vil ha noen betydning for turiststrømmen til Krokstadøra.

8.3.2 Influensområdet

Hellandsjøen/Heim

Utleiehyttene har utsikt mot Trondheimsleia, mens campingplassen har utsikt mot vest. Hvis en vender seg sørover mot sola, eller en er på tilbaketur i båt, vil turbinene være godt synlige. En antar at dette i seg selv ikke er avgjørende for hvor mange som reiser hit. Den visuelle sumvirkningen av både Hitra, Heimsfjellet, og eventuelt Svarthammaren/Pållifjellet vindpark kan imidlertid ikke utelukkes å være en faktor av betydning for tilstrømningen av turister, eller for markedsføringen av området (jfr. kap 8.1).

Magerøya/Røstøya

Siden øyene ligger på litt avstand fra Heimsfjellet, og nordsidene ikke vil bli utsatt for visuell påvirkning fra vindparken, har man grunn til å tro at båtturister vil fortsette å reise dit. Det bør også nevnes at gjestgiveriet på Magerøya er lokalisert på den siden av kysten som vender mot Trondheimsleia. Det vises imidlertid til vurderingen over med hensyn til visuelle sumvirkninger av både Hitra og Heimsfjellet vindpark.

Kyrksæterøra

De besøkende på bygdas overnattingssteder kommer både som turister og i forbindelse med arbeid. For noen turister vil de synlige turbinene kunne oppleves som negative i landskapet, mens andre legger mindre vekt på dette. Det er igjen avhengig av om de er mest opptatt av uberørt natur eller av de aktivitetene de skal gjennomføre. At dette gir seg utslag i færre besøkende på hotellet er derimot ikke opplagt. Avstanden til vindparken er dessuten nokså stor, ca. 10 km.

Campingplassen har naturlig utsynsretning mot Hemnfjorden i øst, og kun et fåtalls turbiner er synlige herfra. En antar derfor at de besøkende på campingplassen ikke vil oppleve landskapet som vesentlig endret.

8.3.3 Oppsummering

Heimsfjellet er verken tilrettelagt eller planlagt tilrettelagt for turisme og reiseliv, men innehar et visst potensial for fremtidig bruk. Konsekvensene for turisme og reiseliv vurderes på denne bakgrunn som små til ubetydelige i planområdet.

Selv om vindparken vil være mer eller mindre synlig fra flere turistområder i kommunen, er det ikke forventet at dette i seg selv vil føre til en nedgang i antall besøkende, eller ha betydning for markedsføringen av området. Man kan samtidig ikke utelukke at den samlede effekten av Hitra og Heimsfjellet, og eventuelt Svarthammaren og Pållifjellet, vil være negativt for reiselivsnæringen. Konsekvensene for turisme og reiseliv vurderes på denne bakgrunn som små negative.

9. AVBØTENDE TILTAK

9.1 Generelle anbefalninger

9.1.1 Anleggsfasen

Under anleggsfasen må det legges vekt på å minimalisere terrengskadene ved skånsomt anleggsarbeid. Eventuelle skader må utbedres så snart som mulig for å unngå erosjon og utvikling av større landskapsskader. Det bør også utarbeides et miljøoppfølgingsprogram hvor prinsipper for landskapsbehandling etableres.

9.1.2 Driftsfasen

Transformatorstasjoner og servicebygg må utformes og plasseres slik at de glir best mulig inn i landskapet. Dette kan gjøres i samarbeid med landskapsarkitekt.

Informasjon om ising ved inngangen til vindparken vil være viktig. Det bør her forklares under hvilke meteorologiske forhold ising kan forekomme og at sannsynligheten for dette er svært liten.

10. ANDRE VURDERTE UTBYGGINGSLØSNINGER

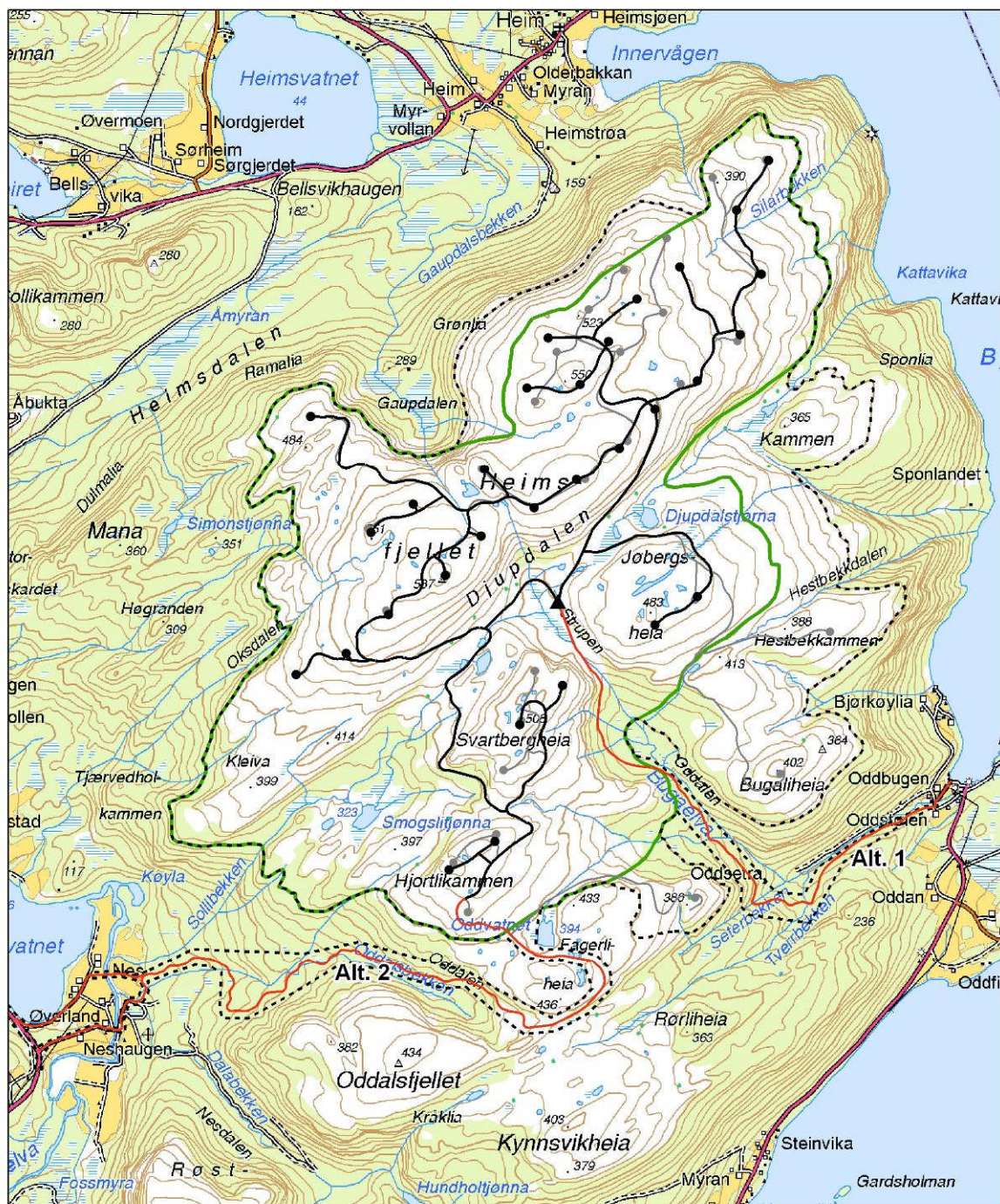
10.1 Tekniske løsninger

Planløsningen for Heimsfjellet vindpark er blitt endret underveis som følge av tekniske vurderinger, innspill i samrådsprosesser og konsekvensutredninger. Det ble i en tidligere fase vurdert en basisløsning med en noe annerledes plassering av vindturbinene. Basisløsningen er vist på kart i **Feil! Fant ikke referanseilden.** med grå strek og punkter sammen med hovedløsningen. Antall turbiner og samlet installert effekt er den samme for begge løsningene, 90 MW.

Som det framgår av kartene er utbyggingsløsningen som ligger til grunn for konsekvensutredningene, mer kompakt og arealeffektiv enn basisløsningen. Størst endringer er det gjort i sør og sørøst der turbinene på Fagerliheia, på Bugaliheia og Hestbekkgrovheia er flyttet nordover, nærmere resten av vindturbinene i parken. I nordøst, på selve Heimsfjellet er 4 av de ytterste turbinene trukket noe innover på plataet av hensyn til bebyggelsen på Heim. Selve vindparkområdet er som følge av justeringene blitt redusert fra 17 km² til 13,5 km².

Underveis i planarbeidet har det også vært vurdert utbyggingsløsninger basert på 2,3 MW turbiner. Da planene basert på hhv 2,3 MW og 3 MW avvek svært lite fra hverandre både teknisk og med hensyn på konsekvenser, har tiltakshaver valgt å benytte kun 3 MW-løsningen som grunnlag for konsesjonssøknad og konsekvensutredninger.

Heimsfjellet vindpark

Teknisk plan

Tidligere (B2) og gjeldende løsning (A2)

Heimsfjellet vindpark

Hemne kommune

Sør-Trøndelag

Kartdato: 20.01.2010

- ▲ Trafo
- Atkomstvei
- Vindturbin 3,0 MW (A2)
- Internveg 3,0 MW (A2)
- Vindturbin 3,0 MW (B2)
- Internveg 3,0 MW (B2)
- Plangrense
- Vindparkområde

Figur 8. Gammel utbyggingsløsning (basisløsning) vist med grå farge og gjeldende løsning med svart

10.2 Konsekvenser for friluftsliv

Basisløsningen, eller tidligere vurderte løsning for Heimsfjellet som nå er forkastet, innebar i hovedsak noen flere turbiner i planområdet nordlige del, og de ytterste turbinene var plassert lenger ut mot kanten. I tillegg var det plassert flere enkeltturbiner spredt rundt på noen av de høyeste toppene i sør.

Reduksjon av antall turbiner i nord, sammen med tilbaketrekking av enkelte turbiner har hatt en viss, men ikke avgjørende positiv betydning for fastsettelse av konsekvensgrad for influensområdene i nord, jfr. forskjellene i konsekvensgrad mellom tabell 2, kap. 7.2.7 og tabellen under. Hovedløsningen med mer tilbaketrukne turbiner i nord innebærer imidlertid ingen vesentlige endringer i konsekvens for den nordlige delen av planområdet, sett i forhold til basisløsningen.

Fjerning av turbinene i den sørlige delen vurderes som lite betydningsfulle endringer først og fremst som følge av at denne delen av området er mindre brukt, og fordi turbinene i liten grad påvirket influensområder i sør.

Kort oppsummert består hovedforskjellen mellom basisløsningen og hovedløsningen i at basisløsningen ville ha vært noe mer negativ for områdene Hellandsjøen/Heim, Stamnesfjellet, Magerøya/Røstøya og Stamnesøya/Ytterøya.

Tabell 3. Oppsummering av konsekvenser i planområdet og influensområdet i basisløsningen

Område	Brukstype	Verdi	Omfang	Konsekvenser
Planområdet				
Nordlig del	Turgåing/høstingsaktiviteter	Middels	Stort negativt	Middels/stor negativ
Sørlig del	Turgåing/høstingsaktiviteter	Begrenset	Middels negativt	Liten/middels negativ
Influensområdet, 0,5 – 5 km fra vindparken				
Kyrksæterøra	Båtliv, sjøfiske, bading, rekreasjon	Middels	Lite/middels negativt	Liten/middels negativ
Svanemsfjellet/Nesvatnet	Turgåing/høstingsaktiviteter	Middels/begrenset	Middels/lite negativt	Middels/liten negativ
Hellandsjøen/Heim	Båtliv, sjøfiske, bading, rekreasjon	Middels/stor	Middels/stort negativt	Middels/stor negativ
Stamnesfjellet	Turgåing/høstingsaktiviteter	Middels	Stort/middels negativt	Stor/middels negativ
Influensområdet 5 – 10 km fra vindparken				
Magerøya/Røstøya	Båtliv, sjøfiske, bading, rekreasjon	Stor	Middels negativt	Middels negativ
Stamnesøya/Ytterøya	Båtliv, sjøfiske, bading, rekreasjon	Middels/stor	Middels negativt	Middels negativ
Bjørksætra/Hollbusætra	Turgåing/høstingsaktiviteter	Stor	Lite negativt	Liten negativ

10.3 Konsekvenser for turisme og reiseliv

Det vises til kapittelet over, samt vurderingene foretatt under kapittel 8.3.2, og det bemerkes at de negative virkningene for turisme og reiseliv i basisløsningen er noe større for turistområdene Hellandsjøen/Heim og Magerøya/Røstøya, sammenliknet med hovedløsningen.

REFERANSELISTE

1	Kommuneplan for Hemne kommune, 2007 – 2018
2	Pers. med. fra Sigmund Nakken, jordbrukssjef, Hemne kommune
3	Pers. med. fra Magne Jøran Belsvik, enhetsleder Teknisk – Landbruk – Miljø, Hemne kommune
4	Pers. med. fra Olav Hunstad, enhetsleder Næring, Hemne kommune
5	Informasjon fra samrådsforum i april og oktober 2009
6	www.hotellhemne.no
7	www.dirnat.no
8	"Heimsfjellet vindpark, Fagutredning Støy", Kilde Akustikk, 2009
9	Pers. med. fra Rolf Langvatn, forsker NINA
10	"Heimsfjellet vindpark, Fagutredning Landskap", Ask Rådgivning, 2009
11	"Storheia, Bjugn og Åfjord, Sør-Trøndelag, konsekvenser av atmosfærisk ising", Kjeller vindteknikk, rapport 2009
12	"Vindkraft, reiseliv og miljø – en konfliktanalyse", Vestlandsforskning, rapport 2009
13	"Spørreundersøkelse Atlanterhavsveien", Melby og Mork, 2005
14	"Holdningsundersøkelse om vindkraft på Smøla", ACNielsen Norge, 2003
15	Pers. med. fra Irene Haugen, kontaktperson for "Ti på topp"
16	Pers. med. fra Toril Myklebust, bruker av området

